

De Russische 'schaduwvloot' houdt olie-export op peil

11 augustus 2025

Het wordt illegaal genoemd, het onder andere vlag varen dan die van het land van de thuishaven. De Russische 'schaduwvloot' bestaat uit talrijke grote schepen, veelal onderweg met olie, die een andere vlag voeren dan de Russische. Rusland bedient zich van deze schepen varend onder valse vlag om de verstikkende Westerse sancties te ontlopen.

Foto: [Unsplash](#)

Ontlopen van de Westerse sancties

Het is een doorn in het oog van Westerse leiders dat Rusland er in slaagt om de olie-export op peil te houden. De Europese Unie heeft een prijsplafond ('price cap') ingesteld voor Russische olie, hetgeen betekent dat deze olie niet boven een bepaalde prijs mag worden ver- en gekocht.

Tot half juli bleef de initiële prijsplafond van \$60 per vat voor Russische ruwe olie, vastgesteld in december 2022, onaangetast. De EU heeft nu op eigen initiatief besloten om over te schakelen op een 'floating cap', zodat de cap altijd 15% lager ligt dan de gemiddelde prijs van Russische Oeralolie in de afgelopen zes maanden. Het nieuwe prijsplafond van de EU treedt op 3 september a.s. in werking, waardoor de plafondprijs wordt verlaagd tot \$47,60 per vat. ([Bron](#))

Tot ergernis van de Westerse landen blijkt deze vorm van 'ontduiking' zo succesvol dat de angst bestaat dat ook andere landen die onder Westerse sancties gebukt gaan, het voorbeeld van Rusland zullen volgen.

Illegaal, maar zijn de sancties legaal?

Aanleiding voor de inmiddels 18 sanctiepakketten van de EU tegen Rusland is de inval van dat land in Oekraïne, februari 2022. Een totaal onnodige oorlog indien de uitbreiding van de NAVO en plaatsing van raketinstallaties langs grote delen van de grens met Rusland, niet had plaatsgevonden.

[Angela Merkel: MINSK-besprekingen moesten tijd winnen voor legeropbouw Oekraïne](#)

Ook het bedrog van de MINSK-akkoorden (die volgens uitspraken van Angela Merkel bedoeld waren om het Oekraïense leger op te bouwen), het afwijzen van een Russisch voorstel voor een pan-Europees veiligheidsarchitectuur in december 2021 alsmede het afwijzen van het concept-vredesakkoord met Oekraïne door Boris Johnson in maart 2022 heeft tot een bloederige oorlog geleid. Doel van de geprovoceerde inval is om Rusland via een 'lange oorlog' economisch uit te putten. De 18 sanctiepakketten moeten daar aan bijdragen. Het is een oude wens van vooral het Verenigd Koninkrijk, al sinds midden 19e eeuw, om dat grote land

met al haar grondstoffen ten val te brengen en op te delen.

De enorme sancties tegen Rusland om haar leiderschap ten val te brengen en het land economisch ten gronde te richten, kunnen in de ogen van het Westen legitiem zijn, het zijn oorlogsmaatregelen die geen internationale sanctionering, van de VN of de internationale gemeenschap, kennen. Het is dan ook potsierlijk om het ontduiken van oorlogsmaatregelen als 'illegaal' te bestempelen, ofschoon het onder valse vlag varen dat onder normale omstandigheden wel is.

Meer transparantie

De 'schaduwvloot' bestaat vaak uit oudere tankers, in dit geval varende onder een niet-Russische vlag die zo olie vervoeren naar Turkije, China en India. In die havens worden geen controles uitgevoerd op de herkomst van het schip en de lading.

De [International Maritime Organization](#) nam in 2023 een resolutie aan waarin zij oproept tot betere controles en grotere transparantie *"ter voorkoming en bestrijding van fraude registratie en frauduleuze registers en andere frauduleuze handelingen in de maritieme sector."*

De schaduwvloot is goed voor het transport van 70% van de Russische op zee gewonnen olie en 89% van de ruwe olie-export. Het gevaar van varen onder valse vlag is dat de schepen en hun lading niet of slecht verzekerd zijn. Vooral in geval van een ongeval waarbij olie vrij komt, is het de vraag wie hiervoor aansprakelijk gesteld kan worden.

Naast het hijsen van de verkeerde vlag, zetten dit soort schepen ook hun AIS-transponders (Automatic Identification System) uit. Hierdoor varen de schepen onzichtbaar voor satellieten en volgsystemen. Ook zou er sprake zijn van het in volle zee overladen van de lading naar een ander schip, zodat de koppeling met de haven van vertrek volledig wordt verbroken.

Aanslag in de Baltische Zee?

De Oostzee of Baltische Zee is de belangrijkste route voor de Russische schaduwvloot. Ongeveer de helft van de Russische olie-export gaat door dit gebied, dat na toetreding van Zweden en Finland tot de NAVO ook wel 'NAVO-

zee' wordt genoemd. Alleen al in april 2024 zou 82% van alle Russische export via de Oostzee hebben plaatsgevonden.

[Onbevestigde berichten](#) van de Russische geheime dienst spreken van een mogelijke sabotage van of aanslag op een of meer schepen van deze Russische 'schaduwvloot'. Dat zou dan bij een "*smalle doorgang*" moeten plaatsvinden zoals tussen Denemarken en Zweden. Een dergelijke fysieke aanslag, vergelijkbaar met de Amerikaans/Oekraïense aanslag op Nordstream, zou een forse escalatie van het conflict betekenen.

Het Westen lijkt vastbesloten om Rusland economisch te vernietigen, wat het ook kost en hoe lang het ook duurt.

Ondertussen zullen deze week Donald Trump en Vladimir Poetin elkaar [in Alaska ontmoeten](#).